

UČITELJSKI T O V A R Š.

List za šolo in dom.

Izhaja 1. in 15. dne vsakega mesca, in velja za celo leto 2 gold. 50 kr.,
za pol leta 1 gold. 30 kr.

Tečaj V. V Ljubljani 15. novembra 1865. List 22.

Šolski zvonec.

Šolski zvonec glasno poje,
K sebi vabi mlade roje,
Da bi šli na vertec zlat,
Kjer blisči jim cvet in slad.

Cvet in slad v modrosti klije,
In odkriva lepотиje,
Ki jih svet ne umori,
Serce dobro ne zgubi.

Torej zvonec vedno zvoní,
Mlado čedo v šolo goni;
V dušo vlivaj resni glas:
„Mladih let je kratek čas!“

P.

Tudi od otrok se učitelj more učiti.

I.

Človek se v svojem življenji nikdar ne izuči. Vsako leto mu daje novihkušenj, ktere ga modrijo in brihtajo. Posebno pa to velja pri učitelju. Vsako leto ima druge učence; treba je, da z njimi tudi primerno ravná, ter jih podučuje, in vodi po njih osebnostih. Dencel od tega tako govori: „Otroško serce je knjiga, iz ktere naj odgojitelj neprenehoma bere. Majhna je sicer, pa jo vendar v svojem življenji nikdar ne prebere. Zmirom odpirajo se nove strani; nove skušnje izvirajo za tega, kdor pridno opazuje. Izveličar sam pravi: „Če ne bote takošni, kakor otroci, ne pojdete v nebeško kraljestvo“. Te besede nas priganjajo, da naj se od otrok učimo. Česa pa naj se učimo od otrok?

Od otrok se učitelj more naučiti, kakošen naj bo on sam v svojem нравnem značaji, kakošen naj bo odgojitelj in učenik. Pervo je naj bolj imenitno, ker nekoliko tudi drugo in tretje obsega, kajti učenik toliko bolje druge podučuje in vodi, kolikor si prizadeva sam dober biti; stara resnica je namreč, da le tisti more druge odgojevati, kdor je sam dobro odgojen.

Poglejmo enkrat nepopačeno dete. Živi nedolžno in čisto. Nedolžnost in čistost ste v blaženi družbi z angeli božji. V takošnem raji živi in dela nepopačeno dete. Greha ne pozná, ter ne poželi ničesar napačnega. Blizo je nebesom, iz katerih je prišlo. Njegovo serce se lahko spozná iz njegovega činjenja, govori in ravna tako, kakor v sercu misli. Pri nepopačenemu detetu se človek lahko nauči, koliko vredna je čista duša. V taki priprosti nedolžnosti ne more učitelj živeti, kakor otrok, ker otroška nedolžnost ni čednost, ktero si je sam pridobil, ampak boriti se mora učenik v viharjih življenja, boriti se s svojimi strasti, da ohrani nedolžno serce. Nedolžno in čisto serce more otroke prav voditi, ker le takošen razumé nedolžno in pobožno serce pri otrocih. Moreš li ptujca podučevati, čegar jezik ne razumeš?

Otrok je ponižen, ne zavida nikomur, rad prizanasča in odpusča. Otrok ne zahteva veliko in ne misli visoko od sebe. Učenik naj se tukaj uči zadovoljnosti. Spoštovanje, ljubezen in prevžitek po pravici zahteva, ali to naj mu ne bo naj višji namen v tem življenji. Naj ne hrepení po prazni hvali, po krivih potih naj ne išče denarja in časti. Naj bo zadovoljen. Otrok sam sebe ne povišuje; tudi učenik naj bo ponižnega serca. Če ima kristijan to poglobitno čednost, Boga hvali, prizadeva si, čedalje boljši biti, ne povzdiguje sa nad svoje verstnike, in ne govori le od svojih zaslug. — Nepopačeno dete ne zavida, se ne veseli nad škodo bližnjega. Otroci imenitnih in nizkih, bogatih in revnih se prijazno igrajo in pogovarjajo. Če pa vstane prepír med njimi, ali kakošen nemír, kmali so zopet dobri. Nepopačeno dete ne derží jeze. Od njega naj se učenik uči ljubezni, prijaznosti, prizanesljivosti do vsakterega. Te lastnosti kinčajo in zaljšajo njegovo življenje; pomagajo mu, da je prijazen do svojih verstnikov, da živi v lepi složnosti s predniki in s sosesko.

Prevdarjaj, kako otrok verjame besedam svojih staršev in učnikov. Kar mu povedo, je gola resnica. Učenik! tako otroče

pobožna naj bo tudi tvoja vera. Verovaj razodenju božjemu, naukom katoliške cerkve, ne da bi nad njimi dvomil. Premišljuj, kako otrok pristopa k svojim ljubim staršem, kako zaupno od njih pričakuje pomoči in zavetja. Očeta prosi, ne da bi dolgo premišljeval, ali tudi to zasluži, česar prosi. Vse dobro pričakuje od svojih staršev. S takošnim otročjim zaupanjem priteci tudi ti, učenik, k svojemu Bogu, in če ravno nisi vreden uslišan biti, — tvoj Oče je, ktereга prosiš. — Kako zelo ljubi otrok svoje starše, dobrotnike in zveste učenike! S kakošnim veseljem pripoveduje od nebeškega Očeta, od ljubih svetnikov in angelov varhov. Tako tudi ti, učenik, ljubi svojega Boga. Njemu daruj in posvečuj svoje serce, svoje djanje in nehanje, in varuj se, da ga ne žališ prelomivši njegovih svetih zapoved.

Otrok išče, želi luči in resnice. Poprašuje, pozveduje, posluša, se uči, si zapominja, in vesel je, da napreduje. Več ko vidi in se nauči, več bi še rad vidil in se naučil. V svoji priprosti nedolžnosti praša očeta in mater o prikaznih v naravi in človeškem življenji, posluša povesti svojih dedov iz ust učnikov; radostno posluša čudeže božje. Iz tega, ljubi prijatelj, se učimo, da napredujemo in rastimo v spoznanji najimennitnejšega, namreč v resnicah svete vere. Tudi v tem, kar tirja naš poklic, prizadevajmo si za napredek.

Otroškega življenja ne moti ne tuga, ne bol. Ne more drugače biti; otrok ne obžaluje greha, poniževanje ga ne tare, ker se ne povzdiguje, pozemeljskega ne zgubi, ker ne pozna njegove vrednosti. Tudi majhne reči ga zelo razveseljujejo. Prizadevaj si tudi ti, učenik, da boš tako veselega serca; ložeje boš v dobrem napredoval; veselja bodeš najdel v obilnosti tam, kjer ga vsoren, nezadovoljen ne najde; težave in grenkosti svojega stanu bodeš ložeje prestajal.

Tu najdeš, dragi prijatelj, marsikaj, česar se učenik od nedolžnih otrok učiti more. Kar se tukaj nauči, potrebuje kakor kristijan v svoje zboljševanje; koristilo bo pa to tudi učniku in gojitelju.